

انقلاب اسلامی و صدور ارزش‌های فرهنگی

● حجت‌الاسلام والمسلمین محمد سالار*

چکیده

واژه‌های کلیدی - انقلاب اسلامی، ارزش‌های فرهنگی، صدور انقلاب، وحدت اسلامی، احیای فرهنگ اهل بیت (ع) و گسترش زبان و ادبیات فارسی.

انقلاب اسلامی ایران که در بهمن ماه سال ۵۷ متولد شد، در عین داشتن اهداف سیاسی و اجتماعی، نگاه خاصی به تمدن و جهان‌بینی اسلامی داشت. این رویداد در بیداری مسلمانان جهان و نوزایی باورهای دینی نقش عمده‌ای ایفا کرد. هر چند تلاش زورمندان جهان، به ویژه در غرب، بر آن بوده است که همواره از انقلاب اسلامی ایران چهره‌ای ضد فرهنگی و متجاوز ترسیم نمایند، ولی رهبری فرزانه‌ی آن بر مفاهیم بکر و تازه‌ای که در روح انقلاب اسلامی موج می‌زند تکیه نموده و بر مشترکات آن با دنیا و اختصاصات منحصر به فرد آن، که در مکاتب گوناگون و جریان‌های فکری و نحله‌های مختلف دنیا موجود نیست، اصرار می‌ورزند به گونه‌ای که معتقد به پویایی و برجسته کردن و مقاومت و بیان نمودن و ترویج آن اختصاصات هستند.

از منظر امام راحل (ره) مفهوم صدور انقلاب در واقع انتقال ارزش‌های معنوی و الهی آن و رساندن این رسالت به گوش جهانیان از طریق استفاده از امکانات و ابزارهای پیام‌رسانی می‌باشد که باید این هدف با استفاده از راهکارهای موجود مانند: دعوت و تبیین مفاهیم و معارف اسلامی در جهان، معرفی و تبیین فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی، فراهم آوردن زمینه‌های مناسب برای گفتگوی تمدن‌ها و فرهنگ‌ها، تقویت وحدت امت اسلامی، احیای فرهنگ اهل بیت (ع) و ترویج و گسترش زبان و ادبیات فارسی تحقق یابد.

* نویسنده و پژوهشگر، رایزن فرهنگی سابق ج ۱۱ در سوریه و لبنان

انقلاب اسلامی و صدور ارزش‌های فرهنگی

پیروزی انقلاب اسلامی ایران در بهمن ماه سال ۵۷ سر منشأ تحولات عظیمی در منطقه و جهان گردیده و تأثیرات شگرف بین‌المللی را به دنبال داشته است. انقلابی که با تکیه بر ایمان و باورهای اسلامی و با شعار نه شرقی، نه غربی رژیم خودکامه‌ی شاه را سرنگون کرد. و حکومت جمهوری اسلامی را در این سرزمین محقق ساخت.

انقلاب اسلامی به عنوان یکی از مهمترین و عظیم‌ترین رویدادهای قرن معاصر، دارای برکات و نتایج بسیار بزرگ و درخشانی در ایران و جهان بود. روزگارودی، اندیشمند مسلمان فرانسوی در یکی از مقالات خود، انقلاب اسلامی ایران را اینچنین توصیف می‌کند:

«به راستی انقلاب اسلامی که امام خمینی (ره) آن را رهبری کرد به هیچیک از انقلاب‌هایی که در قبل برپا گردیدند، شبیه نیست، در طول تاریخ انقلاب‌هایی بودند که به هدف تغییر نظام سیاسی برپا گردیدند. انقلاب‌های اجتماعی هم در جهان رخ داده است و نشانگر خشم فقرا علیه اغنیا بود، انقلاب‌های ملی هم خشم خود را علیه استعمارگران و غاصبان خالی کردند. اما انقلاب اسلامی ایران نیز دارای تمامی این انگیزه‌ها بود..»

این انقلاب علاوه بر موضوعاتی که گفته شد دارای معانی جدیدی بود که نه فقط حکومت سیاسی، اجتماعی، استعماری را سرنگون کرد، بلکه مهمتر از آن تمدن و جهان‌بینی خاصی را که در مقابل دین علم شده بود، واژگون ساخت.^۱ انقلاب اسلامی ایران تأثیرات زیادی در بیداری مسلمانان جهان و احیای باورهای دینی داشت.

در عصری که می‌رفت عزت و شوکت اسلامی توسط استعمارگران و دشمنان اسلام پایمال گردد و اخلاق و ارزش‌های اسلامی به بوته‌ی فراموشی سپرده شود، انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی (ره) به وقوع پیوست و فرهنگ و تمدن اصیل اسلامی را به ارمغان آورد و بارقه‌ی امیدی در دل میلیون‌ها مسلمان در گوشه و کنار دنیا زنده کرد و باعث تجدید حیات اسلام و زنده شدن مجد و عظمت دیرینه‌ی جهان اسلام گردید.

مقام معظم رهبری با اشاره به ویژگی‌های انقلاب اسلامی و ضرورت پیام رسانی و ابلاغ ارزش‌های انقلاب می‌فرمایند:

«انقلاب، دو جهت داشت: یک جهت، مبارزه با استبداد داخلی و حکومت فاسد و وابسته‌ای، که مردم و کشور را بدبخت و بیچاره کرده بود؛ انقلاب می‌خواست کشور و ملت را نجات دهد؛ در دامن اسلام، مردم اداره شوند و حکومت، اسلامی باشد؛ جهت دیگر، وجهی سخن و پیام نو برای دنیا و بشریت است؛ این چیزی است که دنیا را به خود جذب کرد؛ و الا فلان متفکر اروپایی یا غربی یا آفریقایی یا آمریکای لاتین که امام و انقلاب و نظام اسلامی و حرکت مردم را ستایش می‌کند، او که داخل کشور ما نیست تا از حکومت، چیزی فهمیده باشد؛ پیام جهانی و انسانی اسلام است که او را به ستایش و ادان می‌کند. جنبه‌ی دوم، بسیار مهم است؛ ما باید بتوانیم این را بیان کنیم.»^۲

صدور انقلاب اسلامی

حال چطور و چگونه این پیام انسان‌ساز را به گوش مسلمانان و جهانیان برسانیم؟ چه تدبیری اندیشیده شود تا ارزش‌های فرهنگی انقلاب را به صورت مطلوب و منطقی به دنیا ابلاغ نماییم و مخاطبان و مشتاقان انقلاب را از آماج حملات فکری و فرهنگی دشمنان برهانیم؟

پاسخ عبارت است از صدور انقلاب، زیرا انقلابی که بر پایه‌ی مایه‌های فکری و فرهنگی نضیح گرفته و رشد یافته، به جهت احساس رسالت انقلابی و وظیفه‌ی شرعی و انسانی که برای خود می‌بیند برای نشر و ترویج اندیشه‌های خود اقدام خواهد نمود و این مفهوم یعنی صدور انقلاب؛ صدور افکار و اندیشه‌هایی که انقلاب اسلامی براساس آنها و برای آنها صورت گرفته است، کسب استقلال و آزادی با تکیه بر اسلام می‌باشد. یکی از دستاوردهای ارزشمند انقلاب در منطقه و جهان، صدور انقلاب اسلامی است.

امام خمینی (ره) و مسئولان برجسته‌ی نظام بارها روی این موضوع مهم تکیه کرده‌اند و در بیانات و نوشته‌های متعددی نسبت به صدور انقلاب اسلامی، اظهارنظرهایی داشته‌اند.

در ابتدای پیروزی انقلاب حضرت امام (ره) فرمودند:

«ما به تمام جهان تجربه‌هایمان را صادر می‌کنیم و نتیجه‌ی مبارزه و دفاع با ستمگران را بدون کوچکترین چشم‌داشتی، به مبارزان راه حق انتقال می‌دهیم و مسلماً

۲۱ محصول صدور این تجربه‌ها، جز شکوفه‌های پیروزی و استقلال و پیاده شدن احکام اسلام برای ملت‌های دربند نیست»^۳

«ما انقلابمان را به تمام جهانیان صادر می‌کنیم، چرا که انقلاب ما اسلامی است و تا بانگ لااله الاالله و محمد رسول الله بر تمام جهان طنین نیفکند مبارزه هست، و تا مبارزه در هر کجای جهان علیه مستکبرین هست ما هستیم»^۴

امام امت در یکی دیگر از بیانات خویش در مورد صدور انقلاب می‌فرماید:
«بحمدالله امروز قدرت ایرانی و قدرت اسلام در ایران به طوری است که توجه همه ملت‌های ضعیف را به خودش معطوف کرده است و اسلام صادر شد در سرتاسر دنیا. از این سیاه‌های عزیزی که در آمریکا هستند و تا آفریقا و تا شوروی و همه جا، نور اسلام تابیده است و توجه مردم به اسلام شده است. و منظور از صدور انقلاب همین بود و تحقق پیدا کرد و انشاء... اسلام در همه جا غلبه بر کفر خواهد پیدا کرد»^۵

معنا و مفهوم صدور انقلاب

پیروزی انقلاب اسلامی ایران سرآغاز تحقق وعده‌ی الهی برای رهایی مستضعفان بود. این انقلاب همچون مشعل فروزانی، راه رهایی ملت‌ها را از قید و بند استکبار جهانی روشن کرد و به گفته‌ی شهید والامقام محمد جواد باهنر، «انقلاب ایران، اسلام عزیز را در دنیا حیات تازه‌ای بخشید»^۶

گیزلاکرافت، دانشمند آلمانی شرکت کننده در همایش بین‌المللی گفتگوی فرهنگ‌ها: حافظ، گوته و پوشکین، با اعلام این مطلب گفت:

«اسلام در دهه‌های اخیر به الگو و مکتب نیرومندی تبدیل شده که در سایه‌ی آن مبارزه شدید با مادیگری و برای احیای معنویت جریان دارد.»

تجدید حیات جوامع اسلامی و رشد روز افزون معنویت و بیداری ملت‌های تحت ستم در سایه‌ی پیروزی انقلاب اسلامی باعث شد تا ماشین جنگ روانی غرب با تمام قدرت و توان خویش، پروسه‌ی مخدوش‌سازی چهره‌ی انقلاب اسلامی را با شیوه‌ها و ابزارهای مختلف به کار بندد تا در ارزش‌های اسلامی و امکان اجرای آنها در قرن بیستم شک و تردید ایجاد کند. یکی از توطئه‌های استعماری آنان، تحریف و وارونه جلوه دادن صدور انقلاب بود، به گونه‌ای که هدف از صدور انقلاب را که دعوت به اسلام بود به معنای

تجاوز به سرزمین دیگران و جنگ و زورگیری معرفی کردند.

امام خمینی (ره) در مقام تبیین معنا و مفهوم صدور انقلاب اسلامی تصریح می‌کنند: «ما که می‌گوییم اسلام را می‌خواهیم صادر کنیم، معنایش این نیست که ما سوار طیاره بشویم و بریزیم به ممالک دیگر، یک همچو چیزی نه ما گفتیم و نه ما می‌توانیم. اما آنکه ما می‌توانیم این است که می‌توانیم به وسیله‌ی دستگاه‌هایی که داریم، به وسیله‌ی همین صدا و سیما، به وسیله‌ی مطبوعات، به وسیله‌ی گروه‌هایی که به خارج می‌روند، اسلام را آن طوری که هست معرفی کنیم. اگر آن طوری که هست معرفی بشود، مورد قبول همه خواهد بود.»^۷

«صدور انقلاب، صدور تجاوز و جنگ و به معنای گرفتن زمین‌های دیگران نیست ... صدور انقلاب به معنای صدور پیام و صدور رسالت انقلاب است، صدور ارزش‌هایی مانند استقلال، عدم وابستگی، خودکفایی، خصلت‌های انسانی پاک، ایمان، شرف، افتخار، حمایت از مستضعفان و...»^۸

امام خمینی (ره) در جایی دیگر، به منظور جلوگیری از هرگونه برداشت غلط از معنای صدور انقلاب خاطر نشان می‌سازند که معنی صدور انقلاب ما این است که این بیداری اسلامی در همه‌ی ملت‌ها ایجاد شود و صدور انقلاب با زور و کشورگشایی نیست، بلکه در پرتو اسلام و اخلاق اسلامی است.

امام در یکی از بیانات خویش در این باره می‌فرمایند:

«اینکه می‌گوییم باید انقلاب ما به همه جا صادر بشود، این معنی غلط را از آن برداشت نکنند که ما می‌خواهیم کشورگشایی کنیم. ما همه‌ی کشورهای مسلمین را از خودمان می‌دانیم. همه‌ی کشورها باید در محل خودشان باشند، ما می‌خواهیم این چیزی که در ایران واقع شد و این بیداری که در ایران واقع شد و خودشان از ابرقدرت‌ها فاصله گرفتند و دست آنها را از مخازن خودشان کوتاه کردند، این در همه‌ی ملت‌ها و در همه‌ی دولت‌ها بشود. آرزوی ما این است...»^۹

مقام معظم رهبری نیز با اشاره به ضرورت شناسایی مفاهیم جدید انقلاب و عرضه‌ی آنها به مشتاقان و طالبان حقیقت در سطح جهان می‌فرمایند:

«انقلاب اسلامی و نظام اسلامی، مفاهیم بکر و تازه‌ای در دنیا دارد، مفاهیمی دارد که اگر چه مشترکاتی با دنیا دارد، اما اختصاصاتی دارد که این را از شبیه خودش در

۲۳ مکاتب گوناگون و جریان‌های فکری و نحله‌های فکری دنیا جدا می‌کند؛ باید آن را در بیاوریم و پایش هم بایستیم و بیان کنیم»^{۱۰}

صدور ارزش‌های فرهنگی

با عنایت به آنچه که گذشت، یادآور شدیم که صدور انقلاب در منظر و اندیشه‌ی امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری، صدور پیام و رسالت انقلاب اسلامی و انتقال ارزش‌های معنوی و الهی به گوش جهانیان است که این امر در سایه‌ی زور و لشکرکشی انجام نمی‌شود بلکه جهت نیل به این هدف باید کلیه‌ی امکانات و ابزارهای پیام رسانی، محتوای پیام، موقعیت زمان و مکان، نیازهای مخاطبان در مناطق مختلف دنیا مورد توجه و دقت قرار گیرد.

انقلاب ما یک انقلاب فرهنگی بود و به تعبیر شهید مظلوم دکتر بهشتی «انقلاب ارزش‌ها» محسوب می‌شود. اکنون به‌طور اجمال به گوشه‌هایی از وظایف و اهداف استراتژیک نظام در خصوص انتقال و ابلاغ ارزش‌های والای فرهنگی در عرصه‌ی بین‌الملل اشاره می‌کنیم:

بدیهی است، همانطوری که قبلاً نیز بیان شد، مهمترین بُعد تأثیرگذاری نظام در دنیا، همان بُعد فکر و فرهنگ و اندیشه است که به فرموده‌ی رهبر فرزانه‌ی انقلاب:

«اگر ما بتوانیم در صحنه‌ی فکر و فرهنگ کار شایسته‌ای انجام دهیم، همه‌ی تهدیدهای مادی دنیا خنثی خواهد شد»^{۱۱}

۱- دعوت و تبیین مفاهیم و معارف اسلامی در جهان

یکی از رسالت‌های مهم انقلاب اسلامیمان در عرصه‌ی بین‌الملل، معرفی و احیا و گسترش تفکر و معارف اسلامی است. دشمنان و معاندان اسلام همواره می‌کوشند چهره‌ی اسلام را مخدوش سازند و حقایق را وارونه جلوه دهند. بر اثر پیروزی انقلاب اسلامی دین و دینداری در سراسر جهان احیا گردید و دین و معنویت به صحنه‌ی اجتماع بازگشت. اصلاح تفکر دینی و زدودن خرافات و بدعت‌ها از چهره‌ی دین اسلام و پاسخگویی دینی به نیازهای فکری جامعه بشری از جمله اهداف اساسی انقلاب بشمار می‌رود.

امام خمینی (ره) در این زمینه می‌فرماید:

«ما موظفیم که اسلام را در همه جای دنیا معرفی کنیم. اسلام مظلوم است الآن در دنیا، غریب است در دنیا.»^{۱۲}

«مقصد این است که اسلام، احکام اسلام، احکام جهانگیر اسلام زنده بشود و پیاده بشود و همه در رفاه باشند و همه آزاد باشند، همه مستقل باشند.»^{۱۳}

رهبر معظم انقلاب نیز با تأکید بر رعایت موقعیت‌ها، ابزار و شیوه‌های ابلاغ پیام به دیگر کشورها تصریح می‌کنند که:

«امروز در دنیا برای اثرگذاری کارها، پی در پی تئوری‌های فکری ساخته و پرداخته و القاء می‌شود؛ برای اینکه ذهن‌ها - که مخاطب، و آماج این حمله فکری و معنوی هستند - خاضع و قانع و تسلیم شوند، تا آنها بتوانند با امکان مادی و ثروتی که در اختیار دارند، به مقاصد خود برسند. ماییم و تفکر و معارف اسلامی، ماییم و پیام انقلاب اسلامی؛ ما باید بتوانیم اینها را درست به دنیا برسانیم ... ما باید بتوانیم مفاهیم و معارف اسلامی و آنچه را که متعلق به ماست، بیان کنیم؛ البته باید با لحن و بیان روشنفکرانه و کاملاً مترقی و با استفاده از واژگان متناسب با هر دوره و زمان باشد.»^{۱۴}

۲- معرفی و تبیین فرهنگ و تمدن ایرانی و انقلاب اسلامی

یکی از ابزارهای کارآمد در معرفی فرهنگ و تمدن ایران اسلامی به منظور ترسیم چهره‌ی واقعی ایران اسلامی و زدودن زنگارها و تحریفات گسترده‌ی ناشی از شبیخون فرهنگی غرب، استفاده مطلوب از رسانه‌های جمعی و بهره‌گیری از شبکه‌های اطلاع رسانی بین‌المللی است.

شناخت زبان، ابزار و شیوه‌های مؤثر در گسترش و توسعه‌ی روابط و مناسبات فرهنگی با کشورها در جهت معرفی مبانی، اهداف، مواضع و دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران لازم و ضروری به نظر می‌رسد.

میراث گرانقدر فرهنگ و تمدن ایرانی همه‌ی اندیشمندان و صاحبان فکر و ادب را به اعجاب و شگفتی واداشته و در برابر آن سر تسلیم فرود آورده‌اند.

اظهارنظرها و ارزیابی بسیاری از متفکران و بزرگان علم و هنر که از گوشه و کنار جهان به ایران اسلامی سفر کرده‌اند، خود شاهد صادقی است بر این مدعا.

دکتر حنا الفاخوری، نویسنده، ادیب و اندیشمند برجسته مسیحی لبنان و صاحب بیش از یکصد اثر در زمینه‌های ادبیات، تاریخ و فلسفه که تحت تأثیر عمیق فرهنگ و تمدن ایران قرار گرفته، طی اظهارنظری درباره دستاوردهای فکری ادبی انقلاب اسلامی می‌گوید:

«من درباره‌ی تاریخ ایران در دوره‌های قدیم و جدید بسیار شنیده بودم و آثار ادیبان و دانشمندان ایرانی را فراوان خوانده‌ام، بسیار اندیشیدم تا از فرصتی که برای دیدار از جمهوری اسلامی ایران به من عطا شده است، استفاده کنم و با آثار مهد علم و دانش آشنا شوم؛ حال این را با چشم خود دیدم و با بینایی و قلب، مشاهده و درک کردم، خود را همراه کسری در ایوانش و همراه فردوسی در شاهنامه می‌بینم و به بهشت هنرهای دستی و ادبی و نقاشی و نقش و نگارها وارد می‌شوم و مدتی با عمر خیام در رباعیاتش و با کمال‌الدین اصفهانی با اشعار غنائی با احساسش و با عرفان حافظ در مقامات صوفی‌اش همراه هستم، با تأمل می‌نگرم در دست‌های زیبانگار که جهانی زیبا را بنیان گذاشته‌اند و عقل‌هایی که تخیل و نوآوری می‌کردند و به زبان‌هایی که آموختند و پرورش دادند و به جهان میراثی گرانبها را ارزانی داشتند، من غرق در دریایی از شگفتی هستم. من از زمانی که به تأمل در دنیای عرب و پیرامون آن و عوامل مؤثر در آن پرداختم باعث افتخارم بود که از شایستگی ملتی غنی و آگاه بهره‌مند شوم. در کارهایم همیشه خود را در مقابل ایران و گرایش ایرانی، به هر سمت که می‌نگریستم، می‌دیدم، تأثیر ایرانی و کار ایرانی و نبوغ ایرانی، به طور کامل گویا است، بخصوص در زبان عربی، در نوشته‌های خود در فلسفه و زبان تلاش کرده‌ام این تأثیر را بگویم. هویدا کردن این شایستگی نه از روی تعصب بلکه به سبب حقیقت‌یابی و التزام به علم بود.»^{۱۵}

در جهت معرفی فرهنگ و تمدن ایران و انقلاب اسلامی، آگاه ساختن جهانیان با مفاهیم ذیل، لازم و ضروری است:

- معرفی شخصیت و سیره‌ی نظری و عملی حضرت امام (ره).
- شناساندن اصول و مبانی انقلاب اسلامی به جهانیان
- معرفی تحولات معنوی، فکری و اجتماعی ملت مسلمان ایران در پرتو انقلاب اسلامی.
- نمایاندن ارزش‌های اصیل انقلاب و معرفی و تبیین فرهنگ ایمان و ایثار و شهامت.

- معرفی و احیای آثار شخصیت‌های اسلام شناس و ایران شناس

- معرفی فرهنگ، هنر، ادبیات، شعر انقلاب اسلامی

سینما و تلویزیون به عنوان یکی از مؤثرترین بسترهای معرفی فرهنگ و هنر، نقش بسیار مهمی دارند. به ویژه سینمای ایران که در این سال‌ها به سرعت رشد کرده و با پرداختن به موضوعات و مضامین انسانی، جای خود را در میان ملل مختلف باز کرده است. سینمای پس از انقلاب اسلامی یکی از توان‌مندترین سینماهاست و موفقیت آن در عرصه‌ی جهانی، مدیون سادگی، اخلاص و جنبه‌های ظریف انسانی و ذاتی و در واقع بیان جنبه‌های مثبت بشری است.

۳- ارائه‌ی طرح و فراهم آوردن زمینه‌های گفتگوی تمدن‌ها و فرهنگ‌ها

تمدن‌ها و فرهنگ‌ها دارای خصوصیات و ویژگی‌های عمومی بوده و جریان‌های آن بیانگر خدمات مشترک و ارزش‌های تمامی بشریت است.

همان‌طوری که استحضار دارید در پنجاه و سومین نشست سالانه‌ی مجمع عمومی سازمان ملل متحد، جناب آقای خاتمی ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران در سخنرانی خود، به طرح پیشنهادی پرداخت که با استقبال جامعه‌ی جهانی روبه رو شد. ایشان خواستار نام‌گذاری سال ۲۰۰۱ میلادی به عنوان سال گفتگوی تمدن‌ها گردید، این پیشنهاد مورد استقبال کشورهای مختلف قرار گرفت و به عنوان یک موفقیت سیاسی، بین‌المللی برای جمهوری اسلامی ایران در تاریخ به ثبت رسید. اصل گفتگوی تمدن‌ها در نظر دارد تا ملت‌ها با ادیان و فرهنگ‌های مختلف از طریق گفت‌وگو، هنر، ادبیات، مراودات علمی به شناخت یکدیگر بپردازند و وجوه اشتراک بین خود را دریابند و دیوارهای بی‌اعتمادی و بدبینی ناشی از سوء تفاهات را فروریزند و با حفظ اصول فرهنگی خویش، نقاط اشتراک موجود را تقویت کنند و همان نقاط اشتراک را مبنا و پایه‌ی ایجاد و گسترش روابط قرار دهند و بدون آنکه فرهنگی بخواهد خود را بر فرهنگی دیگر مسلط یا تحمیل کند، صرفاً با اتکالی به اشتراکات و مراودات صحیح فرهنگی به اصل همزیستی مسالمت‌آمیز و صلح پایدار دست یابند.

آقای صبحی الجابی، پژوهشگر و نویسنده‌ی سوری در خصوص تأثیر و بازتاب جهانی فرهنگ و تمدن انقلاب اسلامی اظهار می‌دارد:

«انقلاب اسلامی فرهنگ و تمدن حقیقی را برای جهانیان به ارمغان آورد. این تمدن در تمام زمینه‌های سیاست، حقوق بشر و اخلاق، با فرهنگ و تمدن غرب تفاوت اساسی دارد. به هر حال، هرکس فرهنگ انقلاب اسلامی را الگوی خود قرار دهد حتماً پیروز خواهد شد. طرح گفتگوی تمدن‌ها، نشانه‌ی حضور ایران در سطح جهانی و پاسخی به جنگ تمدن‌ها است که صهیونیست‌ها آن را در آمریکا مطرح کردند.»^{۱۶}

۴- تقویت وحدت امت بزرگ اسلامی

یکی از برکات انقلاب اسلامی ایران تحکیم اخوت اسلامی و ایجاد و تقویت وحدت در میان مسلمانان بوده است. این انقلاب با طرح مجدد قرآن و با الهام از سیره‌ی شریف نبوی شالوده‌ی وحدت اسلامی، الگوی همبستگی و وحدت مسلمانان را پایه‌ریزی کرد. امام خمینی(ره) از همان آغاز پیروزی انقلاب اسلامی، مردم مسلمان جهان را به یکپارچگی و وحدت در برابر حاکمان جور و دشمنان اسلام دعوت نمودند و سند عزت و پایداری ملل مسلمان را وحدت کلمه و توحید کلمه می‌دانستند. در یکی از بیانات ایشان چنین می‌خوانیم:

«ای مسلمانان جهان که به حقیقت اسلام ایمان دارید!

بپا خیزید و در زیر پرچم توحید و در سایه‌ی تعلیمات اسلام، مجتمع شوید و دست خیانت ابرقدرتان را از ممالک خود و خزائن سرشار آن کوتاه کنید و مجد اسلام را اعاده کنید و دست از اختلافات و هواهای نفسانی بردارید که شما دارای همه چیز هستید.»^{۱۷}

ایجاد زمینه‌ی مناسب برای تقریب مذاهب و ساماندهی وحدت در میان مسلمانان از طریق تأسیس مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی که به ابتکار مقام معظم رهبری صورت گرفت، در جهت گسترش و توسعه‌ی مفاهیم نظری و عملی وحدت و همزیستی اسلامی مؤثر بوده است.

برگزاری همایش‌های وحدت اسلامی در گوشه و کنار دنیا، چاپ و نشر هزاران عنوان کتاب، روزنامه، نشریه حول محور وحدت اسلامی و حمایت و پشتیبانی از ملت مظلوم و ستمدیده جهان بویژه مردم مظلوم فلسطین نشانگر حمایت جمهوری اسلامی ایران از منافع کشورها و ملت‌های اسلامی و حفظ ارزش‌های الهی و انسانی در سطح جهانی است.

اسامه ابو حمدان، نماینده‌ی جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) در لبنان، انتفاضه‌ی مردمی فلسطین را یکی از ثمرات انقلاب اسلامی در ایران می‌داند و در این باره می‌گوید:

«با پیروزی انقلاب اسلامی، مهمترین خواسته مسلمانان در قرن بیستم تحقق یافت. مسلمانان جهان انقلاب اسلامی را الگو و سرمشق خود می‌دانند و باور دارند که نظام اسلامی در تمامی دورانها قادر است حکومت تشکیل دهد. انقلاب اسلامی مایه‌ی مباحثات و افتخار ملت فلسطین است. مردم مسلمان ایران که قدرتمندترین پایگاه استکبار جهانی و رژیم صهیونیستی را در منطقه فرو ریختند، ملت فلسطین را به گرفتن حقوق از دست رفته‌ی خود امیدوار ساختند.»^{۱۸}

۵- معرفی چهره‌ی اصیل تشیع و احیای فرهنگ اهل بیت (ع)

یکی از ویژگیهای انقلاب اسلامی پیروی و تبعیت از مکتب اهل بیت عصمت و طهارت در اوان پیروزی و تداوم انقلاب می‌باشد. راه پر عظمت و پرفروغ ائمه معصومین (ع) همواره سرمشق و الگوی ملت بزرگ ایران در طول مبارزات، با رژیم ستم‌شاهی و استمرار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران بوده است.

ترویج فرهنگ ناب محمدی (ص) و تبیین چهره تابناک تشیع با حفظ اصول وحدت و پرهیز از ایجاد حساسیتهای و مقابله با هر گونه تفکر نفاق افکنانه یکی از ثمرات ارزشمند این انقلاب است. امام بزرگوارمان چنین حرکتی را از سال ۴۲ برای مشتاقان هموار نمودند و هم اکنون شعاع عزت و سربلندی‌اش سراسر گیتی را پرتو افکنده است.

پیروی از فرهنگ جهاد و شهادت، آزادیخواهی و ظلم‌ستیزی امامان شیعه، خصوصاً درس عزت و افتخاری را که حسین بن علی (ع) در صحرای کربلا به انسانها آموخت، از آثار و برکات انقلاب اسلامی است که امروز میلیونها نفر در گوشه و کنار دنیا به آن چشم دوخته‌اند و بدان تأسی می‌جویند.

امام راحل (ره) در وصیت‌نامه‌ی الهی - سیاسی خویش می‌فرماید:

«ما مفتخریم که مذهب ما جعفری است که فقه ما دریای بی‌پایان است یکی از آثار اوست، و ما مفتخریم به همه‌ی ائمه‌ی معصومین - علیهم صلوات الله - و متعهد به پیروی آنانیم. ما مفتخریم که ائمه‌ی معصومین ما - صلوات الله و سلامه علیهم - در راه تعالی

دین اسلام و در راه پیاده کردن قرآن کریم که تشکیل حکومت عدل یکی از ابعاد آن است در حبس و تبعید بسر برده و عاقبت در راه براندازی حکومت‌های جائرانه و طاغوتیان زمان خود شهید شدند»^{۱۹}

«یکی از خصلت‌های ذاتی تشیع از آغاز تا کنون مقاومت و قیام در برابر دیکتاتوری و ظلم است که در تمامی تاریخ شیعه به چشم می‌خورد، هرچند که اوج این مبارزات در بعضی از مقطع‌های زمانی بوده است. انقلاب مشروطیت، جنبش کودتا و ... قابل اهمیت فراوان است. تأسیس حوزه‌ی علمی دینی در بیش از نیم قرن اخیر در شهر قم و تأثیر این حوزه در داخل و خارج کشور ایران و نیز تلاش روشنفکران مذهبی در داخل مراکز دانشگاهی و قیام سال ۴۲ - ۴۱ ملت ایران به رهبری علمای اسلامی که تا امروز ادامه دارد، همه عواملی هستند که اسلام شیعی را در سطح جهانی مطرح می‌کند»^{۲۰}

عـتـر و یـج و گـشـتـر شـ زبـان و ادبیات فارسی

زبان فارسی تنها مختص ایرانیان نیست، بلکه به عنوان سرمایه‌ی جهانی و زبان گویای انقلاب اسلامی از جایگاه رفیع و بالایی برخوردار است. زبان فارسی به لحاظ معانی عمیق و ژرف و ریشه‌های تاریخی و الفاظ سلیس و شیرین، مشتاقان و علاقمندان بسیاری را به خود جلب کرده است تا جایی که شهره و آوازه‌ی زبان و ادب فارسی و اشعار بدیع و نغز و پرمغز شاعران نامدار ایرانی چون حافظ، سعدی، عمر خیام، رودکی، جلال‌الدین رومی و ابوالقاسم فردوسی و ... شرق تا غرب عالم را فراگرفته و همه را شیفته و مجذوب خویش ساخته است.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در یکی از بیانات خویش به سابقه‌ی دیرینه‌ی زبان فارسی و اهمیت آن اشاره نموده و می‌فرماید:

«از آن زمانی که ادبیات ایران از غرب استانبول تا شرق آسیا را دربرمی‌گرفت چندان زمانی نگذشته است. زبان فارسی، زبان دیوانی کشور عثمانی بود و تا اقصی نقاط هند و چین، زبان مذهبی، اداری، ادبیات و هنر محسوب می‌شد»^{۲۱}

شاعر و غزل‌سرای بزرگ ایران شمس‌الدین محمد خواجه حافظ شیرازی در یکی از غزلیات معروف خویش که به سلطان غیاث‌الدین شاه فرمانروای مسلمان و فارسی دوست بنگال در قرن هفتم هجری اهدا کرده است به سابقه‌ی نفوذ زبان فارسی و

فرهنگ تمدن اسلامی در بنگال اشاره می‌کند و می‌گوید:

ساقی حدیث سرو و گل و لاله می‌رود وین بحث با ثلاثه غساله می‌رود
شکرشکن شوند همه طوطیان هند زین قند پارسی که به بنگاله می‌رود
حافظ ز شوق مجلس سلطان غیاث دین غافل مشو که کار تو از ناله می‌رود
خوشبختانه پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز اقدامات مهم و اساسی در راه رشد و
تعالی زبان و ادب فارسی برداشته شده و بسیاری از مراکز و بنیادهای تحقیقی و
پژوهشی در این خصوص تأسیس گردیده است. این نشان‌دهنده‌ی این واقعیت است که
انقلاب اسلامی در جهت پیشرفت و ترقی فرهنگ و ادب فارسی اهمیت ویژه و
فوق‌العاده‌ای قائل بوده و می‌باشد.

حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار با گروهی از
مسئولان، هنرمندان و نویسندگان بر ضرورت فراگیری درست زبان فارسی در انتقال
پیام انقلاب اسلامی فرمودند:

«امروز به برکت انقلاب اسلامی، در نقاطی از جهان، زبان فارسی به عنوان زبان دوم
و یا زبان دانشگاهی مورد توجه قرار گرفته است و حتی در مناطقی از جهان مانند
جزیره‌العرب، بسیاری از افراد توانسته‌اند از طریق رادیو و تلویزیون ایران، به تدریج
زبان فارسی را فرا بگیرند و با آن تکلم کنند. همچنین مسلمانان با آموختن زبان فارسی
پیام اسلام را از انقلاب می‌گیرند، و غیرمسلمان نیز با فراگیری زبان فارسی می‌خواهند
پیام نور را از امام و پدر این انقلاب دریافت کنند.»^{۲۲}

همچنین در دیدار با مسئولان سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی از زبان فارسی به
عنوان یکی از کانال‌های مطمئن فرهنگی یاد می‌کنند و در زمینه‌ی ترویج این زبان
می‌فرمایند:

«من معتقدم یکی از کانال‌های کاملاً مطمئن فرهنگی ما، زبان فارسی است که باید
بتوانیم آن را تأمین و پشتیبانی کنیم تا این زبان رواج پیدا کند.»^{۲۳}

مطالبی که از نظر خوانندگان محترم گذشت گوشه‌هایی از ویژگیها و خصوصیات
فرهنگی انقلاب اسلامی در عرصه‌ی جهانی بود. انقلابی که با همت و تلاش آحاد ملت
بزرگ ایران به رهبری امام خمینی (ره) و با نثار هزاران هزار شهید گلگون کفن به
پیروزی رسید تجسم اخلاق و ایمان و بهترین ارزشهای الهی و فرهنگی بود که امروز

۳۱ در سرتاسر گیتی تأثیر و بازتاب‌های مطلوبی را به دنبال داشته است. فرهنگ بیداری اسلامی، عزت‌خواهی، فرهنگ ایثار و شهادت، فرهنگ اتکای به نفس و مقاومت، توکل به ذات اقدس الهی، همه و همه از دستاوردهای ارزشمند انقلاب اسلامی محسوب می‌شوند که پرداختن به هر یک از این ارزش‌های والا مثنوی هفتادمن کاغذ شود.

پی‌نوشت‌ها:

۱. نشریه شما، مورخ ۱۰/۱۰/۷۷، ۱۳ صفحه فرهنگی
۲. بیانات مقام معظم رهبری مورخ ۸۰/۱۱/۱۷ در دیدار با اعضای شورای عالی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی.
۳. پیام براءت از مشرکان، صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۱۱۸، مورخ ۶۶/۵/۶
۴. صحیفه نور، ج ۱۷، ص ۲۴۰، مورخ ۶۲/۲/۴
۵. پیام امام خمینی (ره) به مناسبت سالروز پیروزی انقلاب اسلامی، صحیفه نور، ج ۱۱، ص ۲۶۶، ۵۸/۱۱/۲۲
۶. نقش قیامتی انقلاب اسلامی، ص ۹۵
۷. صدور انقلاب از دیدگاه امام، ص ۶۱-۶۰
۸. مباحثی پیرامون فرهنگ انقلاب اسلامی، ص ۲۶۴ و ۳۶۶، شهید محمد جواد باهنر
۹. بیانات امام خمینی در جمع سفیران کشورهای اسلامی، صحیفه نور، ج ۱۳، ص ۱۲۷، مورخ ۵۹/۷/۲۸
۱۰. بیانات مقام معظم رهبری مورخ ۸۰/۱۱/۱۷
۱۱. بیانات مقام معظم رهبری در جمع مسئولان سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، مورخ ۸۰/۱۱/۱۷
۱۲. صحیفه نور، ج ۱۸، ص ۱۰۲-۱۰۲، در دیدار با مسئولان دانشگاه امام صادق (ع)، مورخ ۶۲/۶/۱۵
۱۳. صدور انقلاب از دیدگاه امام راحل (ره)، ص ۳۱
۱۴. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با مسئولان سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، مورخ ۸۰/۱۱/۱۷
۱۵. چشم انداز ارتباطات فرهنگی/ فروردین ۸۲، ص ۶۰
۱۶. روزنامه کیهان، شماره ۱۶۴۴۰، ص ۱۶
۱۷. صحیفه نور، ج ۱۳، ص ۸۲، مورخ ۱۳۵۹/۶/۲۱
۱۸. روزنامه کیهان، مورخ ۷۷/۱۱/۱۰
۱۹. صحیفه نور، ج ۲۱، ص ۱۷۱
۲۰. صحیفه نور، ج ۴، ص ۱۸۸
۲۱. روزنامه کیهان، پنجشنبه ۱۳۷۷/۲/۲۴
۲۲. روزنامه کیهان، پنجشنبه مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۴
۲۳. بیانات مقام معظم رهبری مورخ ۸۰/۱۱/۱۷